

Arviointikertomus 2017

Nokian kaupunki



Tarkastuslautakunta
23.5.2018

Kuva: Nokian kaupunki
”Keskusta kirjaston suunnasta...”

Sisällysluettelo

1 Puheenjohtajan katsaus.....	3
2 Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely	4
3 Edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi	5
4 Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	6
4.1 Toimintakertomuksessa raportoitujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.....	6
4.2 Muiden toimintakertomuksessa raportoitujen tavoitteiden toteutuminen.....	7
4.3 Strategian toimeenpano ja toteutuminen	11
5 Kokonaistalouden arviointi	12

1 Puheenjohtajan katsaus

Tarkastuslautakunta on nykykokoonpanossa toiminut kuntavaalien siirrosta johtuen 1.6.2017 alkaen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on ollut tästä huolimatta arvioida/tarkastella koko vuotta 2017.

Vuosi 2017 oli Suomen 100- ja Nokian 80-vuotisjuhlavuosi. Nokialla järjestettiin 83 erilaista juhluvuoteen liittyvää tilaisuutta. Osallistujia oli yhteensä 54 000. Valittu juhlatoimikunta saavutti kiitettävästi juhluvuoden nokialaiset tavoitteet.

Kaupungin kumulatiivinen ylijäämä on laskenut huolestuttavan alas ja tavoitteeksi on otettu sen saaminen noin kaksinkertaiseksi vuoteen 2020 mennessä. Tämä edellyttää tarkkaa talouden seurantaa, realistisia kustannusarvioita ja hyvää suunnittelua sekä yhteistyötä palvelualueiden kesken.

Vuoden 2016 tilinpäätöksessä eivät tilintarkastajat esittäneet vastuuvapauden myöntämistä vesiongelman korvauksiin liittyvässä asiassa. Äänestyksen jälkeen vastuuvapaus päätettiin myöntää ja vesikriisin kannet voidaan vihdoinkin sulkea.

Esimerkkinä vajavaisesta suunnittelusta voidaan todeta Nokian valtatie saneeraus välillä Vihnuskatu-Välimäenkatu, joka aloitettiin kesällä 2017 ja on vieläkin kesken. Suunnitelmia muutettiin kesken työn. Saneeraus on johtanut siihen, että liikenne kulkee yksityisen tontin kautta Yrittäjäkadun liikenneympyrään. Tämä ei liene liikennesuunnittelun tarkoitus. Nopeuksien rajoittamisen lisäksi tulee kiinnittää huomiota liikenteen sujuvuuteen.

Ostopalveluina tehtyjä investointeja tulee harkita entistä tarkemmin, erityisesti niiden ajankohittaisuutta ja aikatauluja, jotta ylijäämätavoitteeseen vuonna 2020 voidaan päästä. Valtuuston tulee saada selvitys, mikäli määräraha on käytetty toisin kuin talousarviossa on päätetty.

Hulevesimaksun käyttöönoton jälkeen on esiintynyt useita kannanottoja kiinteistöiltä siitä, että sadevedet valuvat suoraan tontille ja jopa kellareihin ja autotalleihin. Nämä tapaukset tulee selvittää yhteydenottojen perusteella ja neuvotella asiat kohtuulliselle tasolle.

Häpesuon kunnostamisen taloudelliset lopputilitykset ovat vieläkin kesken joidenkin naapureiden kanssa. Aikaa asioiden sopimiseen on kulunut kohtuuttoman kauan.

Kaavoitus-suunnittelu olisi tarpeen aikatauluttaa ja keskustan kaavatarpeet olisi oltava etusijalla. Mm. Välikatu ja Poutuntien ja Nokian valtatie välinen alue ovat vuosia odottaneet edistymistä. Sattulan/sahan alue Paratiisinkadun kaavoituksen edelle olisi oikea järjestys. Korkeämäenkadun ja Nokian valtatie kulmatontti esimerkkinä on ollut rakentamattomana kohtuuttoman kauan.

Koulut tarvitsevat mittavia investointeja. Marraskuussa kaupunginvaltuusto päätti huomattavan suuren koulupaketista usean äänestyksen jälkeen vähän sekavissa tunnelmissa. Mikäli Penttilänpuiston alueella tai viereisellä urheilukeskuksen alueella viedään monivaiheista suunnitelmaa eteenpäin, olisi saatava selkeät arviot tulevista liikennemääristä, niiden tarvitsemista katu-yhteyksistä ja pysäköintipaikoista. Jo ennen koulupäätöstä olisi ollut tarpeen selvittää liikenteen tarpeet kyseenomaisella alueella. Kaksi jäähallia, palloiluhalli, koulu ja koulun liikuntasali sekä mahdollisesti vielä uimahalli eivät ehkä saa riittävän sujuvia liikenneyhteyksiä Hinttalankadulta ja Vihnuskadulta.

Harrastustilojen vuokrat ovat osittain kalliita, esimerkiksi Harjuniityn liikuntahalli on vajaakäytöllä kalleuden vuoksi. Toisaalta valtuuston päätöksellä se on tehty sopimattomaksi esim. aikuisten koripallon ja lentopallon tarpeisiin lattiarakenteen johdosta. Suunnitteluvaiheessa käyttäjien ajatuksia tulee kuunnella tarkalla korvalla. Kalleinta on tila, joka on vajaakäytöllä hinnoittelun tai jonkun muun tiedetyn syyn johdosta.

Poikkihallinnolliseen tiedon kulkuun on kiinnitetty huomiota ja se on saatujen kommenttien perusteella parantunut.

Järjestöjen avustukset suhteessa näiden kaupungille maksamiin vuokriin, on ollut usein esillä ja järjestöille tärkeä asia. Siihen tulee edelleen kiinnittää huomiota ja yrittää päästä osapuolia tyydyttävään ratkaisuun.

Seutukunnan tarkastuslautakuntien puheenjohtajat kokoontuivat suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Suuren investointitarpeen vuoksi kaupungin talous oli edelleen tiukalla. Organisaation aktiivisella, osallistavalla työllä uskon talouden tasapainotuksen onnistuvan.

Tuloveroprosentti on korotettu ympäristökuntien tasolle. Tiedossa olevat investoinnit ovat mitattavia ja voi kysyä mikä olisi se voimavara, jonka avulla voisimme toimia muita kuntia selkeästi alemmalla tuloveroprosentilla.

Pienistä asioista huolehtimalla suuri osa isommistakin asioista tulee kuntoon.

2 Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Nokian kaupungin tarkastuslautakunta on suorittanut sille lain ja valtuuston hyväksymän tarkastussäännön mukaan kuuluvat tehtävät ja esittää kuntalain 121 §:n tarkoittamana arviointikertomuksenaan toimintavuodelta 2017 seuraavaa:

Nokian kaupungin kaupunginvaltuusto valitsi 12.6.2017 pitämässään kokouksessa tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 1.6.2017–31.5.2021. Tarkastuslautakuntaan valittiin seuraavat henkilöt:

- ✓ Reino Ojala, puheenjohtaja (henkilökohtainen varajäsen Tuomo Nenonen)
- ✓ Juha Toivainen, varapuheenjohtaja (Jani Lehtinen)
- ✓ Tuula Jokinen (Mari Savia)
- ✓ Elina Kivimäki (Timna Kuittinen)
- ✓ Juha-Pekka Mannila (Sari Suomi)
- ✓ Sari Roivas (Marianne Karttinen) ja
- ✓ Pauli Schadrin (Jussi Vuorenniemi).

Tarkastuslautakunta on toiminut hyväksymänsä työohjelman mukaisesti. Lautakunta piti vuoden 2017 aikana viisi kokousta. Lisäksi tarkastuslautakunta piti vuoden 2018 alussa kuusi kokousta, jotka myös kohdistuivat tarkasteluvuoteen 2017.

Kaupunginvaltuusto valitsi vuodelle 2017 hallinnon ja talouden tarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:n kokouksessaan 30.1.2017. Tarkasteluvuonna 2017 tilintarkastajina ovat toimineet HT, JHT Ari Virolainen, JHTT Sami Salonen, tilintarkastaja Merja Laakkonen ja tilintarkastaja Pekka Lamminmäki. HT, JHT Ari Virolainen on toiminut kaupungin vastuunalaisena tarkastajana 1.2.2016 alkaen.

Tarkastuslautakunnan kokouksissa on kuultu eri palveluyksiköiden viranhaltijoita toiminnan organisoinnista, tavoitteiden asettelusta ja niiden toteutumisesta sekä sisäisen valvonnan järjestelyistä. Vuoden 2017 ja alkuvuoden 2018 kokouksissa on ollut kuultavina seuraavien palvelualueiden edustajia:

- demokratia (kaupunginjohtaja)
- konsernipalvelut (talousjohtaja, henkilöstöpäällikkö ja tilapalvelupäällikkö)
- kaupunkikehityspalvelut (va. kaupunkikehitysjohtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö)
- perusturvapalvelut (vs. perusturvajohtaja)
- sivistyspalvelut (va. sivistysjohtaja, vapaa-aikajohtaja ja liikuntapalvelupäällikkö)

Tarkasteluvuoteen 2017 liittyen tehtiin tutustumiskäynnit Nokian jäähalliin, keskusurheilukenttää, Harjuniityn palloiluhalliin ja Nokian Vihnuskotiin.

Tarkastuslautakunta on kouluttautunut arviointivuoteen 2017 kohdistuen yhdessä tilaisuudessa. Koulutustilaisuus oli räätälöity pelkästään Nokian kaupungin tarkastuslautakunnalle ja siinä olivat aiheina tarkastuslautakunnan toimintaan liittyvät ajankohtaiset asiat.

Tilintarkastajat ovat antaneet lautakunnalle kokouksissa suullisia ja kirjallisia raportteja. Lautakunnan jäsenet ovat seuranneet työnjakonsa mukaisesti lautakuntien toimintaa lukemalla järjestelmällisesti niiden pöytäkirjat.

Kaupunginhallitus on antanut valtuustolle tarkasteluvuoden 2017 aikana neljä kertaa osavuosi-katsauksen, joka on sisältänyt raportit kaupungin taloudesta ja toiminnasta, kaupunkistrategian toteutumisesta, tavoitteista ja toteutumista palvelu- ja vastualueittain sekä tytäryhtiöiden toiminnasta. Osavuosi-katsaukset ovat kohdistuneet tammi-maaliskuulle, tammi-kesäkuulle, tammi-syyskuulle ja tammi-joulukuulle. Kaupunginhallitus on osavuosi-katsausten käsittelyn yhteydessä mm. päättänyt, että se esittää osavuosi-katsauksen edelleen tiedoksi tarkastuslautakunnalle ja kaupunginvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta käsitteli 14.8.2017 (§ 9) lautakunnan jäsenten esteellisyydet. Arviointikertomuksen laatimishetkellä tarkastuslautakuntaan kuuluneilla jäsenillä todettiin seuraavat esteellisyydet:

Reino Ojala, puheenjohtaja	sivistyslautakunta
Tuula Jokinen, jäsen	tekninen lautakunta
Elina Kivimäki, jäsen	sivistyslautakunta
Juha-Pekka Mannila, jäsen	rakennus- ja ympäristölautakunta
Juha Toivainen, varapuheenjohtaja	tekninen lautakunta

Varajäsenten esteellisyyksiä on sovellettu tapauskohtaisesti.

Puheenjohtaja Reino Ojala on toiminut tarkastuslautakunnan esittelijänä tarkastuslautakunnan tekemän päätöksen (14.8.2017, § 7) mukaisesti. Avustava tilintarkastaja, JHTT Sami Salonen on toiminut tarkastuslautakunnan sihteerinä ja avustanut tarkastuslautakuntaa työssään tarkastuslautakunnan tekemän päätöksen (14.8.2017, § 8) mukaisesti.

3 Edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuoden 2016 arviointikertomus

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 13.11.2017/120 § käsitellyt kaupunginhallituksen 30.10.2017/429 § antamat selvitykset liittyen vuoden 2016 arviointikertomuksen havaintoihin.

Valtuustokäsittelyä varten konsernipalvelut on koostanut eri palvelualueilta saaduista selvityksistä koko kaupunkia koskevan lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunta kiittää konsernipalveluita selkeästä lausuntomenettelystä, jolla otetaan kantaa arviointikertomuksessa esiin tuotuihin asiakokonaisuuksiin.

4 Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

4.1 Toimintakertomuksessa raportoitujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Suosittelun mukaisesti laadittu tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin taloudellisesta asemasta ja sen kehittymisestä sekä selvitykset asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Henkilöstöraportti vuodelta 2017 oli tarkastuslautakunnan käytettävissä arviointikertomuksen laatimishetkellä.

Henkilöstöraportin mukaan henkilöstön kokonaismäärä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna, ollen vuoden 2017 lopussa 2 020 henkilöä (2016: 2016; 2015: 2057; 2014: 2 064 henkilöä). Vakinaisten määrä pienenee edelleen, ollen vuoden 2017 lopussa 1 664 henkilöä (2016: 1 668; 2015: 1 675). palvelualueittain tarkasteltuna vakinaista henkilöstöä on eniten sivistyspalveluissa (802 henkilöä) ja sen jälkeen perusturvapalveluissa (572 henkilöä).

Määräaikaisten määrä lisääntyi yhdellä, ollen vuoden 2017 lopussa 340 henkilöä (2016: 339; 2015: 377; 2014: 386).

Vakinaisen henkilöstön sairauspoissaolopäivät jatkavat siksakkiaan ja viime vuonna oli jälleen kasvamisen vuoro: (2017: 20,86; 2016: 17,86; 2015: 19,00; 2014: 17,77; 2013: 18,80). Kasvua oli siis peräti kolme päivää henkilötyövuotta kohden.

Henkilöstöraportista on todennettavissa ammattinimikkeittäin sairauspoissaolojen kehitys. Lukumäärän mukaan tarkasteltuna eniten sairauslomapäivät ovat lisääntyneet siivoojilla (2017: 43,20; 2016: 27,93). Myös lastenhoitajilla sairauslomapäivät ovat kasvaneet merkittävästi (2017: 25,99; 2016: 19,65). Todettakoon, että lääkärin sairauslomapäivät jatkavat "nousukiidossa", ollen 2017 14,07 (2016: 13,58; 2015: 10,98; 2014: 4,69).

Suurimmat laskut sairauslomapäivissä olivat perhepäivähoitajilla (2017: 5,95; 2016: 17,58) ja toimistotyöntekijöillä (2017: 9,06; 2016: 16,78).

Henkilöstöraportin tietojen mukaan henkilöstön kouluttamiseen käytetyt rahat jatkoivat kasvuaan, mitä voidaan pitää hyvänä asiana. Vuonna 2017 henkilöstön kouluttamiseen käytettiin 347 283 euroa, kun vuonna 2016 käyttö oli 309 747 euroa (2015: 297 275; 2014: 223 268).

Henkilöstöraportissa olevan ennusteen mukaan Nokia kaupungin henkilöstön eläkepoistuma on 53 - 66 vuosittain seuraavan kymmenen vuoden aikana. Vuoden 2025 osalta ennusteena on 66 henkilön eläkepoistuma.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunki tuomittiin korvauksiin laittomasta irtisanomisesta.

Tarkastuslautakunta korostaa henkilöstön osallistamista oman työn ja työympäristön kehittämiseen, koska tällä on positiivinen vaikutus työtyytyväisyyteen, motivaatioon ja tätä kautta koko kaupungin tuloksellisuuteen. Huomiota tulisi kiinnittää henkilöstön muutosvalmiuteen (erityisesti digivalmiudet sekä sote-/maakuntauudistus) ja rohkeuteen kokeilla uusia toimintatapoja.

Kaupunginvaltuuston asettamia talouden kokonaistavoitteita saavutettiin vaihtelevasti tilivuoden aikana. Tämä selviää seuraavasta taulukosta, jonka tiedot perustuvat "Tilinpäätös 2017"-asiakirjan talousarvion tuloslaskelman toteutumisvertailuun.

Taulukko 1. Tietoja talousarvion tuloslaskelman toteutumisvertailusta (Nokian kaupungin tilinpäätös 2017)

TILINPÄÄTÖS 2017	TA 2017	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	55 138 817	0	55 138 817	54 442 941	695 876
Valmistus omaan käyttöön	1 943 000	0	1 943 000	1 922 621	20 379
Toimintakulut	-211 363 941	-5 104 000	-216 467 941	-216 892 062	424 121
Toimintakate	-154 282 124	-5 104 000	-159 386 124	-160 526 500	1 140 376
Verotulot	126 791 500	0	126 791 500	130 076 133	-3 284 633
Valtionosuudet	39 484 034	0	39 484 034	38 939 384	544 650
Vuosikate	11 974 610	-5 104 000	6 870 610	9 501 205	-2 630 595
Sumu-poistot	-10 626 751	0	-10 626 751	-13 993 214	3 366 463
Tilikauden tulos	1 347 859	-5 104 000	-3 756 141	-4 492 009	735 868
Poistoeron muutos	67 200	0	67 200	67 208	-8
Tilikauden ali-/yli-jäämä	1 415 059	-5 104 000	-3 688 941	-4 424 801	735 860

Vuosikatteelle oli alkuperäisessä talousarviossa asetettu tavoitteeksi 12,0 milj. euroa, jota laskettiin 5,1 milj. eurolla 6,9 milj. euroon. Vuosikate toteutui 9,5 milj. euron suuruisena.

Suurin muutos alkuperäiseen talousarvioon tehtiin toimintakuluihin sisältyviin palvelujen ostoihin, joiden arviota nostettiin 82,9 milj. eurosta 87,4 milj. euroon. Palvelujen ostot toteutuivat 89,9 milj. euron suuruisina.

Verotulot toteutuivat 3,3 milj. euroa arvioitua suurempina.

Tilikauden tulokseksi muodostui -4,5 milj. euroa, mikä oli 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Tuloksenkäsittelyerien jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui -4,4 milj. euroa.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen palvelukeskuksittain esitetään yksityiskohtaisesti tilinpäätösasiakirjassa. Palvelukeskuskohtaisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan myöhemmin kappaleessa 4.2.

Tunnuslukuja esitetään tilinpäätösasiakirjassa vuodesta 2015 lähtien ja ne koskevat sekä suoritavoitteita että tehokkuutta, laajuutta ja voimavaroja.

Niissä toiminnoissa, joista tunnuslukuja on esitetty, lukija saa useimmiten riittävästi tietoja toiminnan laajuudesta ja tehokkuudesta sekä niiden muutoksista.

4.2 Muiden toimintakertomuksessa raportoitujen tavoitteiden toteutuminen.

Perusturvapalvelut

Talouden osalta perusturvapalveluissa on pysytty lähellä talousarviossa määriteltyä tasoa, nettomenojen lisäys oli kokonaisuudessaan maltilliset 0,3 %. Menojen osalta huomattavin ylitys oli ostetuissa palveluissa, osittain tämä selittyy terveyskeskuksen tiloista johtuvista ongelmista ja sen takia tehdyistä palvelu ostoista. Vaikka sairaanhoitopiiriin ostopalveluiden käyttö alittui, niin tästä huolimatta erikoissairaanhoidon kustannukset ylittivät budjetoidun. Huomattavaa on myös ICT-palveluiden myöhästynyt käyttöönotto. Pyrkimys hoitoketjun selkiyttämiseksi ja ajan vapauttamiseksi varsinaiseen hoitoyöhön on oikea, sähköisen palvelun toimivuus on varmistettava riittävällä pilotoinnilla ja oman henkilökunnan koulutuksella.

Tavoitteiden mukainen digitaalisten palveluiden lisääminen hallitusti jäi ainakin osittain saavuttamatta, ongelmia aiheutti mm. takaisinsoittojärjestelmä, jonka toimimattomuus näkyi palvelun käyttäjille asti. Toimitilojen osalta myös Siuron terveyskeskuksen haasteet ovat jatkuneet läpi vuoden 2017. On tärkeää selvittää toimitilaratkaisut pikaisesti, osana kokonaisuutta, jolla perusterveyspalvelut säilyvät Nokialla myös tulevaisuudessa.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota 2016 vuoden arviointikertomuksessa sairauspoissaolien määrän kasvuun kahdella prosentilla, tästä aiheutuva työssä olevien työkuorman kasvu on huomattava riskitekijä. Vuonna 2017 vertailu on organisaatiomuutosten takia vaikeampaa, talousarviossa tavoitteena ollut poissaolien väheneminen ei toteutunut, sairauslomien määrän pysyessä henkilötövuosiin suhteutettuna lähellä vuoden 2016 tasoa. Henkilökunnan hyvinvointiin tulee siis edelleen kiinnittää huomiota. Lisääntyneet työtapaturmat ovat edelleen viitteitä työntekijöiden kiireestä, toisaalta perusturvan kasvaneet tilaongelmat aiheuttavat omat riskinsä, joihin on myös pystyttävä pikaisesti puuttumaan.

Perusturvassa käytetään yhä enenevässä määrin ostopalveluita. Tarkastuslautakunta korostaa, että ostopalveluiden toteutumisesta tulisi valvoa siitä näkökulmasta, että ne ovat hinnaltaan ja laadultaan sopimuksissa määritellyn mukaisia.

Vanhuspalvelut

Terveyskeskussairaalan sekä erikoissairaanhoidon käytön kannalta on keskeistä, että ikäihmisten palveluissa on riittävästi pitkäaikaisen hoivan paikkoja käytössä. Tavoiteltu odotusajan pituus 36 vuorokautta on ylittynyt, todellisuuden ollessa 50 vuorokautta. Syksyllä 2017 pidentyneeseen odotusaikaan on reagoitu lisäämällä paikkoja, toisaalta käyttöön on otettu myös kotisairaalapalvelu sekä kotiutustiimi, joita asiakaslähtöisenä ja kustannuksia säästävänä tulee jatkaa myös tulevaisuudessa. Hoidon porrastuksen toimivuuteen tulee edelleen kiinnittää huomiota ja tehdä muutoksia tarpeen mukaan. Kokonaistaloudellisestikaan ei ole järkevää hoitaa hoivapaikan tarvitsijaa yli puolet kalliimmalla vuodepaikalla terveyskeskuksessa, saati sitten sairaanhoitopiirin paikalla kuten vuonna 2017 on tapahtunut.

Kotihoidossa on otettu käyttöön asiakasohjauksen malli, jossa asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnista sekä palveluiden aloittamisesta ja seurannasta vastaa keskitetty asiakasohjaus.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kotihoidolla tulee olla riittävät resurssit palveluiden toteuttamiseen ja lisäksi tulee kiinnittää huomiota siihen, että esimerkiksi kotihoidon ja kotisairaanhoidon edustajat eivät olisi yhtä aikaa asiakkaan luona.

Perhepalvelut

Hyvinvointikioski Nosteen aloittaminen marraskuussa lisää tulevaisuudessa matalan kynnyksen ohjannan ja tuen tarjontaa myös varsinaisen virka-ajan ulkopuolella. Tällä voi olla tulevaisuudessa merkittävä osuus terveyspalveluiden kasvavien kulujen hillitsijänä, se myös parantaa asiakkaiden yhdenvertaisuutta. On tärkeää, että palvelusta tiedotetaan kuntalaisille riittävästi ja varmistetaan sen saavutettavuus. Uuden toiminnan myötä myös yhteistoimintaa eri hyvinvointia tukevien järjestöjen kanssa tulee lisätä. Toiminnan vaikutus perusturvapalvelu kokonaisuuteen tulee selvittää ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden aikana.

Vammaispalvelut

Nokialla on esimerkillisesti hoidettu itse kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminta. Vuonna 2017 on käyttöön otettu henkilökohtaisen avun asiakkaille tyytyväisyyskysely, tämän perusteella kehitettävää edelleen löytyy, esimerkiksi tarkasteluvuonna alkaneessa palvelusetelikäytännössä. Mikäli sote-uudistus edellyttää yhtiöittämistä ja julkista kilpailua, täytyy asiasta vastaavien tahojen huolehtia siitä, että missään tapauksessa vammaisista ei tule talouden heittopusseja. Vammaisen ja etenkin kehitysvammainen henkilö ei kestä jatkuvaa asuinpaikan ja hoitajan vaihtumista ilman henkisiä kärsimyksiä. Joka tapauksessa tulee huolehtia, että palvelujen nykyinen taso säilyy.

Sivistyspalvelut

Lautakunnan työ on sujunut hyvin vuonna 2017 ja vuodelle asetettuihin toiminnallisiin tavoitteisiin on päästy.

Sivistyspuolella mennään koko ajan budjetissa rajoilla ja erityisesti varhaiskasvatuksen asiakasmaksut eivät kata toiminnan kustannuksia. Tätä tilannetta haastaa vielä juuri tullut valtakunnallinen muutos/pienennys asiakasmaksuihin. Lautakunta on joutunut pohtimaan millä säästöjä voidaan vielä saada aikaiseksi. (Toivottavasti Nokialla ei jouduta rajaamaan subjektiivista päivähoito-oikeutta, tämä mahdollisesti tulee keskusteluun.)

Pienten lasten lukumäärä ja syntyvyys kaupungissa on pienentynyt jo jonkin aikaa ja jatkaa tätä rataa vielä tulevina vuosina. Myös kunnallisen varhaiskasvatuksen piirissä on siis ollut 130 lasta vähemmän kuin edellisellä vuonna. Lapsimäärään on reagoitu supistamalla palveluverkkoa kohtaamaan tarvetta ja yksi päiväkotijoukko suljettiin. Uudelleenjärjestelyt henkilöstön osalta menivät yhteisymmärryksessä.

Varhaiskasvatuksessa on pysytty pitämään kuitenkin suhdeluku ryhmissä pienempänä kuin lähikunnissa, joka toki aiheuttaa kustannuksia, mutta tätä on voitu käyttää vetovoimatekijänä palveluissa uutta henkilökuntaa varhaiskasvatukseen.

Kouluikäisten lasten lukumäärä sen sijaan on hienoisessa kasvussa ja kasvaa vielä joitain vuosia edelleen, ennen kuin tällä hetkellä pienemmät ikäluokat tulevat kouluikänsä. Budjetin puolelta kouluissa on valitettavasti painetta kasvattaa ryhmäkokoja.

Tilahaasteet erityisesti kouluissa aiheuttavat lautakunnassa suuria haasteita budjettia laadittaessa. Tietysti nämä tilaongelmat heijastuvat moniin eri toimintoihin koko kaupungissa.

Sivistyspalveluissa sairauspoissaolojen määrä on jatkanut kasvuaan, jolloin toimenpiteitä työhyvinvoinnin osalta tulee voimakkaasti jatkaa. Suositeltavaa on seuraavalla vaarojen ja haittojen arviointikierroksella kiinnittää huomiota eritoten psykososiaalisiin riskeihin ja niitä koskeviin toimenpiteisiin, fyysisiä vaaroja ja haittoja unohtamatta. Huomiota tulee kiinnittää johtamiseen, jonka tulee olla vuorovaikutteista, avointa ja luottamukseen tähtäävää. Erityisesti sivistyspuolella korostuvat työvälineitä ja työympäristöjä koskevat muutosvalmiudet.

Vapaa-aikapalvelut

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että vapaa-aikapalveluiden alaisten tilojen käyttöaste prosentti on monessa tapauksessa alhainen ja tiloja käytetään paljon myös muihin tarkoituksiin kuin ne on alun perin tarkoitettu. Syynä alhaiseen käyttöön on lähtökohtaisesti liian korkeat käyttömaksut, joita tulisi tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kohtuullistaa merkittävästi, niin tilat saadaan niille tarkoitettuun käyttöön. Toki on hyvä, että vältetään ns. tyhjäkäyntiä ja tiloja vuokrataan myös muuhun käyttöön.

Kaupunginvaltuusto teki päätöksen uuden kirjaston rakentamisesta vuonna 2017 Välikadulle. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaupunkikehityksessä tulee huomioida koko Välikadun kehittäminen kirjastolta eteenpäin.

Nuorisotilojen suunnittelussa tulisi ottaa huomioon nykyajan nuorten toiveet. Ajat ovat muuttuneet, minkä seurauksena nuorisotilojen vaatimukset ovat erilaiset kuin ennen.

Kaupunkikehityspalvelut

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota investointien realistiseen budjettiin ja aikatauluihin sekä aikataulun tiedottaminen ja viestintä.

Kaupungin omissa, suurissa projekteissa tarkastuslautakunta suosittelee käyttämään projekti-päällikköä tai vastaavaa.

Lisäksi tarkastuslautakunta tuo esiin, että kaavoituksessa huomioitaisiin muun muassa liikennejärjestelyt ja liikenteen toimivuus, erityishuomiona jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus. Tämä on määritelty myös kaupunkikehityksen strategiassa.

Tarkastuslautakunta esittää huolensa jatkuvasta korjausvelan kasvusta, kun investointeja on siirretty. Kustannuksia aiheuttavista kiinteistöistä ja tonteista tulisi pyrkiä pääsemään eroon huomioiden kaupungin omat tarpeet.

Tarkastuslautakunnan ehdottaa, että vuoden 2016 arviointikertomuksessa esille tuotu huoli riskianalyysistä on edelleen ajankohtainen. Tarkastuslautakunta esittää, että tulevaisuudessa valtuustolle esitettävissä kustannusarviossa on tuotu minimirahoituksen lisäksi myös riskianalyysi, jossa on huomioitu mahdolliset poikkeamat tai ne kohdat, joiden arvioissa on epävarmuutta tai auki olevia asioita. Näiden perusteella lasketut mahdolliset lisäkulut ilmoitetaan myös, mikäli riskit toteutuvat, jotta valtuusto saa käsityksen siitä, mikä on kokonaiskustannus, jos kaikki ei sujukaan optimaalisten arvioiden mukaan.

Maankäyttö

Myyntitulot eivät ole toteutuneet arvioidusti. Tuloarvion alitus oli lähes 461 000 euroa.

Infrapalvelut

Häpesuon puhdistus saatiin vuonna 2016 päätökseen, mutta kaksi korvauspäätöstä on vielä avoimena.

Korjausvelan määrä on selvitettävä, aikataulutettava ja saatava hallintaan.

Konsernipalvelut

Toimintakertomuksen mukaan konsernipalveluiden toiminnassa merkittävimpana muutoksena talousarvioon oli kiinteistöjen hätäkorjaukset. Tilapalveluiden käyttötalousmenoihin myönnettiin yhteensä 4,9 miljoonaa euroa lisämäärärahaa korjauskustannusten arvioiden perusteella.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan rakennus- ja tekniikkavalvontaa pitää saada lisättyä, jotta tulevaisuudessa vältetään vastaavilta kiinteistöongelmilta, joihin nyt on törmätty. Virheitä on ollut niin suunnittelussa, rakentamisessa kuin valvonnassa ja ylläpidossakin. Myös korjaussuunnittelijoiden ammattitaito ja valvutuneisuus pitää varmistaa, jotta he osaavat ottaa huomioon vanhan ja uuden rakentamisen yhdistämisen. Korjausvelan kertyminen rakennuksissa ja kunnallistekniikassa pitää saada tasaantumaan.

Kaupungin kiinteistöstrategiassa tulee ottaa huomioon uudisrakentamisen yhteydessä rakennusten monikäyttöisyys ja muunneltavuus sekä kosteusvaurioiden ennaltaehkäisy.

Tilapalvelut

Kiinteistöomaisuudelle laadittua toimitila- ja kiinteistöohjelma, jota tulee toteuttaa.

Varikko

Varikon tilat on saatu hyödylliseen käyttöön. Varikon yhteydessä toimii työnohjaustoiminta, jota tulee nykyistä enemmän hyödyntää.

4.3 Strategian toimeenpano ja toteutuminen

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä 28.11.2005 pidetyssä kokouksessa "Strategia Nokia 2016" -asiakirjan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi strategiapäivityksen kesäkuussa 2009. Tuolloin määriteltiin kaupungin visio seuraavasti: *"Me nokiaiset elämme hyvää elämää vetovoimaisessa ja taloudellisesti vakaassa kaupungissa. Kaupunkimme on viihtyisä ja turvallinen. Menestyksemme perustuu aktiivisuuteen ja ennakkointiin. Palvelumme ja yritystoimintamme on monipuolista ja asiakaslähtöistä."*

Keväällä 2013 strategialuonnos muuttui Nokian kaupungin onnistumissuunnitelmaksi, joka on kaupunginvaltuuston ylimmän tason strateginen asiakirja. Onnistumissuunnitelma *Hyvinvoiva Nokia* hyväksyttiin elokuussa 2013. Hyvinvoiva Nokia 2016:n painopisteet ovat:

- Asiakaslähtöinen ja palveleva Nokia
- Turvallinen ja viihtyisä Nokia sekä
- Yrittävä, osaava ja onnistuva Nokia
- Tasapainoinen ja toimiva Nokia

Talousarvion 2017 mukaan strategiasta *Hyvinvoiva Nokia* johdetut vuoden 2017 painopisteet/tavoitteet, vastuualueiden tavoitteet sekä toiminta – teko -määrittely kaupunkitasolla olivat:

Strategian painopiste/tavoite 2017

Toiminta - teko

Vastuualueen tavoitteet

Palvelut

Palvelutuotannon monipuolisuus
Työllisyystilanteen parantaminen
Asiakastytytyvyyden parantaminen

Palvelusetelit, ostopalvelu: tuotteistus, hinnoittelu
Tampereen seudun kokeilu, yritysyhteistyö
Systemaattinen asiakaspalveluprosessien määrittäminen, palvelulupaus ja toteuttaminen
Säännölliset yleisötilaisuudet, kuulemiset, jalkautuminen

Vuorovaikutuksen lisääminen

Talous

Tarkka talous
Rakennuskannan ja toimitilojen optimointi
Palvelutoimintaa tukevat tilat ja infra

Tehostamisohjelman toteutus, tiukka kk-seuranta arvioinnein
Salkutuksen perusteella tarpeettomat tilat myydään
Eri vaihtoehtoja toimitilojen hallinnassa käytössä omistuksen lisäksi, taloudellinen kantokyky huomioitu

Rohkea uudistuminen

Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen
Hyvinvointia tukevien toimintatapojen kehittäminen
Johtamisjärjestelmän uudistaminen
Nokian kaupungin uusi visio
Digitaalisten palvelujen käyttöönotto

3Kulman kehittäminen jatkuu
1-3 uutta kohdetta
Hallintosäännön uudistaminen, esimiesvalmennus
Kuntastrategian uudistaminen
Verkkopalvelut käden ulottuville, sisältäen kansalaisten asiointipalvelut

Kullekin palvelu- ja tulosalueelle määriteltiin talousarviossa strategiasta johdetut painopisteet ja tavoitteet.

Tilinpäätösasiakirjassa on käytetty ns. liikennevalomenettelyä kuvaamaan strategisten tavoitteiden toteutumista eli vihreä valo tarkoittaa tavoitteen toteutumista, keltainen tarkoittaa, että toteutuminen on kesken ja punainen valo sitä, että tavoite ei toteutunut.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen kuvataan erikseen kaupunkitasolla sekä palvelualue- ja tulosaluetasolla.

5 Kokonaistalouden arviointi

Kokonaistalouden arviointi on perustunut kuntatalouden keskeisten taloudellisuusmittareiden analyysiin ja vertailuun Tampereen ympäristökuntiin.

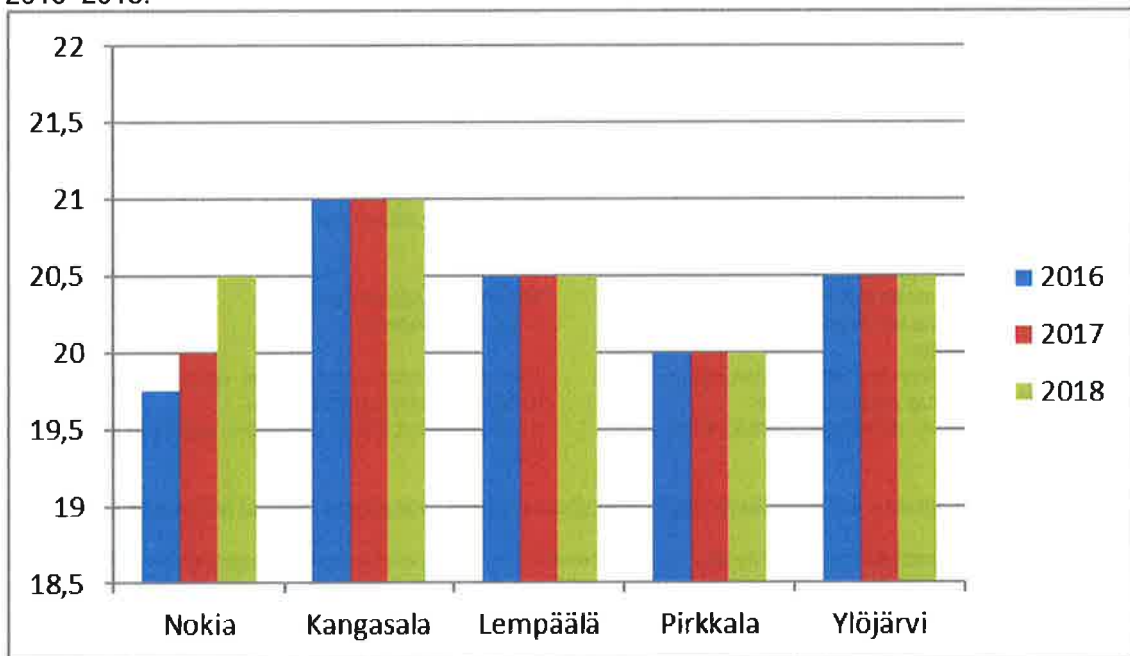
Arviointikertomuksessa tuodaan esiin joitakin keskeisiä tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman tunnuslukuja.

Tunnuslukujen tulkinnassa on käytetty lähteenä julkaisua ”Kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätös-malli, Suomen Kuntaliitto 2001”

VEROPROSENTIT 2016–2018 NOKIALLA JA MUISSA TAMPEREEN YMPÄRISTÖKUNNISSA

Ennen varsinaisten tunnuslukujen esittämistä todetaan Nokian ja muiden Tampereen ympäristökuntien tuloveroprosenttien kehitys kolmelta vuodelta (2016–2018).

Kaavio 1. Tuloveroprosentit Nokialla ja muissa Tampereen ympäristökunnissa vuosina 2016–2018.

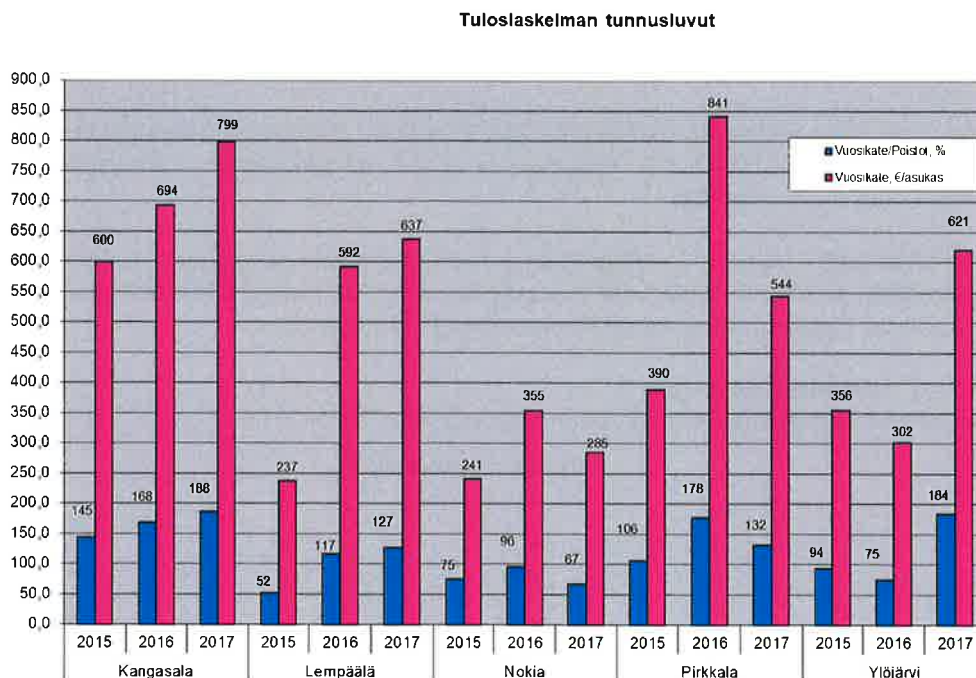


Kaaviosta voidaan havaita, että Nokia on nostanut vuodelle 2018 tuloveroprosenttiaan ympäristökuntien tasolle. Tuloveroprosenttia nostettiin 20,00:stä 20,50:een (2016: 19,75). Pirkkalassa tuloveroprosentti on 20,00, Lempäälässä ja Ylöjärvellä 20,50 sekä Kangasalla 21,00.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUKUJA:

Kaavio 2. Vuosikate/poistot, % ja vuosikate €/asukas.

Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2015–2017



Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 \cdot \text{vuosikate/poistot}$$

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä.

Kunnan tulo-rahoituksen oletetaan olevan riittävä, mikäli tunnusluvun arvo on 100 %. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulo-rahoitus heikko.

Vuosikate jatkoi Nokiassa siksak-linjalla ja viime vuonna menttiin alaspäin eli vuosikate oli 9,5 milj. euroa (2016: 11,8; 2015: 8,0; 2014: 8,5 ja 2013: 17,7).

Käyttöomaisuuspoistot jatkoivat nousuaan, ollen vuonna 2017 14,0 milj. euroa (2016: 12,3; 2015: 10,6; 2014: 10,7 ja 2013: 11,1).

Tunnusluku koskien vuosikatteen ja poistojen suhdetta heikkeni vuonna 2017 Nokiassa edelliseen vuoteen verrattuna, ollen 67,0 % (2016: 96,0; 2015: 75,0). Tunnusluku oli ympäristökunnista heikoin vuonna 2017.

Ympäristökunnista Pirkkalalla (187,5 %) ja Ylöjärvellä (183,8 %) olivat parhaat tunnusluvut vuonna 2017.

Vuosikate euroa/asukas

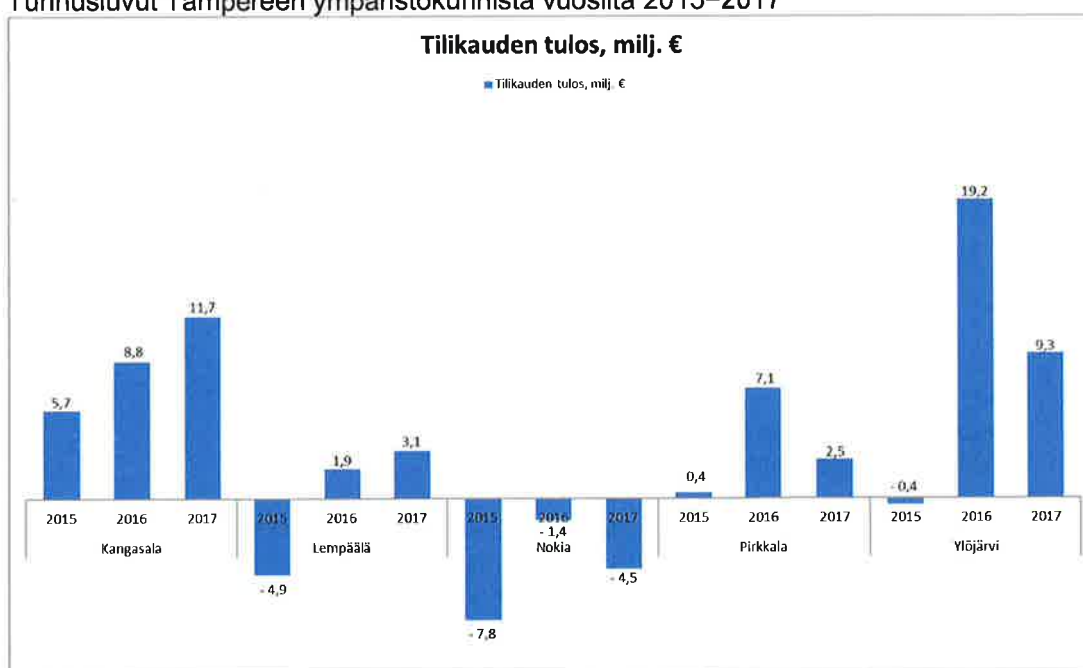
Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja menojen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen kunnassa.

Asukaskohtainen vuosikate oli Nokialla 285 €/asukas. Heikennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 70 €/asukas (2015: 355 €/asukas ja 2016: 241 €/asukas). Tunnusluku oli ympäristökunnista heikoin vuonna 2017.

Kangasalla, Lempäälässä ja Ylöjärvellä tunnusluku meni parempaan suuntaan, Pirkkalassa huonompaan suuntaan. Ylöjärvellä tunnusluku parani huomasti eli 302 eurosta/asukas 621 euroon/asukas. Paras tunnusluku oli Kangasalla eli 799 €/asukas.

Kaavio 3. Tilikauden tulos, milj. €.

Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2015–2017



Tilikauden tulos

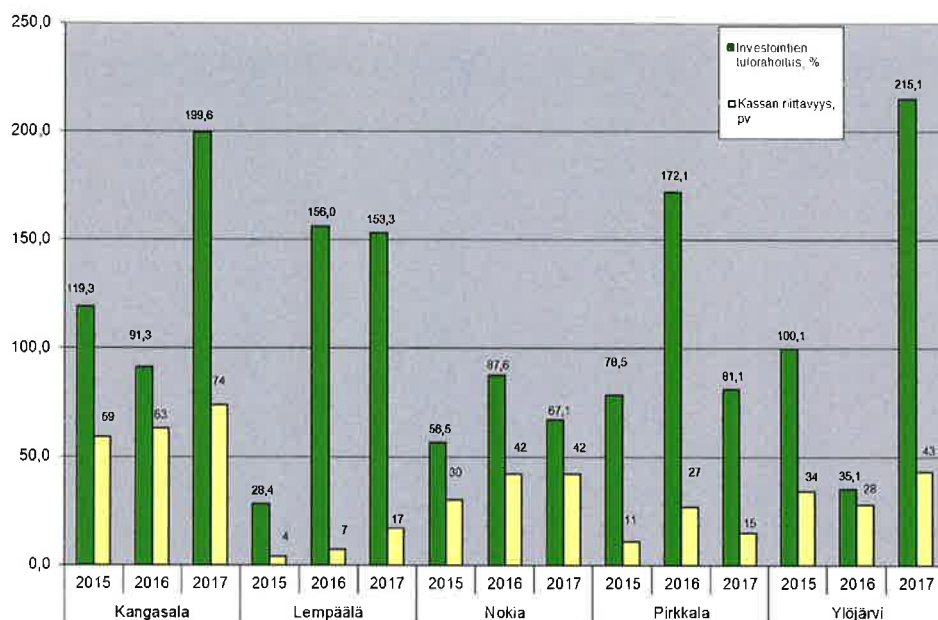
Tilikauden tulos oli Nokian kaupungissa, vuosien 2014, 2015 ja 2016 tapaan, miinusmerkkinen eli -4,5 milj. euroa (2016: -1,4 milj. euroa; 2015: -7,8 milj. euroa; 2014: -6,7 milj. euroa).

Vuoden 2016 tapaan tilikauden tulos oli muissa vertailukunnissa plus-merkkinen. Tilikauden tulos vuonna 2017 oli Kangasalla 11,7 milj. euroa, Ylöjärvellä 9,3 milj. euroa, Lempäälässä 3,1 milj. euroa ja Pirkkalassa 2,5 milj. euroa.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUKUJA:

Kaavio 4. Investointien tulorahoitus, % ja kassan riittävyys, pv.
Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2015–2017

Rahoituslaskelman tunnusluvut



Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

”Investointien tulorahoitus, %” -tunnusluku heikkeni Nokialla usean vuoden ”nousukiidon” jälkeen, ollen vuonna 2017 67,1 (2016: 87,6; 2015: 56,5 ja 2014: 27,8). Tunnusluku oli ympäristökunnista heikoin vuonna 2017.

Ylöjärvellä tunnusluku oli ympäristökunnista paras ja se teki huikean nousun edelliseen vuoteen verrattuna eli 35,1 %:sta 215,1 %:iin. Kangasalla (199,6 %) ja Lempäälässä (153,3 %) tunnusluku oli vuonna 2017 yli 100 %.

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \cdot \text{kassavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$$

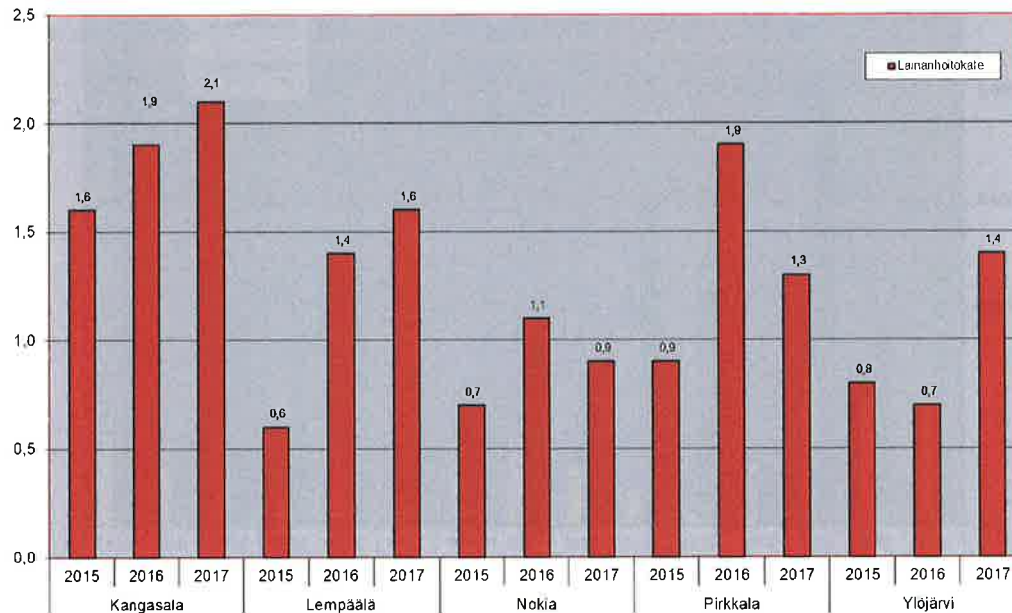
Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, että monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

Tässä yhteydessä toteutetun esitystavan informaatioarvoon tulee suhtautua varauksella, koska tunnusluku ilmaisee yhden yksittäisen hetken (31.12.) tilanteen. Informaatioarvoa voitaisiin parantaa esim. esittämällä tunnuslukua kuukausittaisena lukusarjana.

Kaavio 5. Lainanhoitokate.

Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2015–2017

Rahoituslaskelman tunnusluvut



Lainanhoitokate

= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

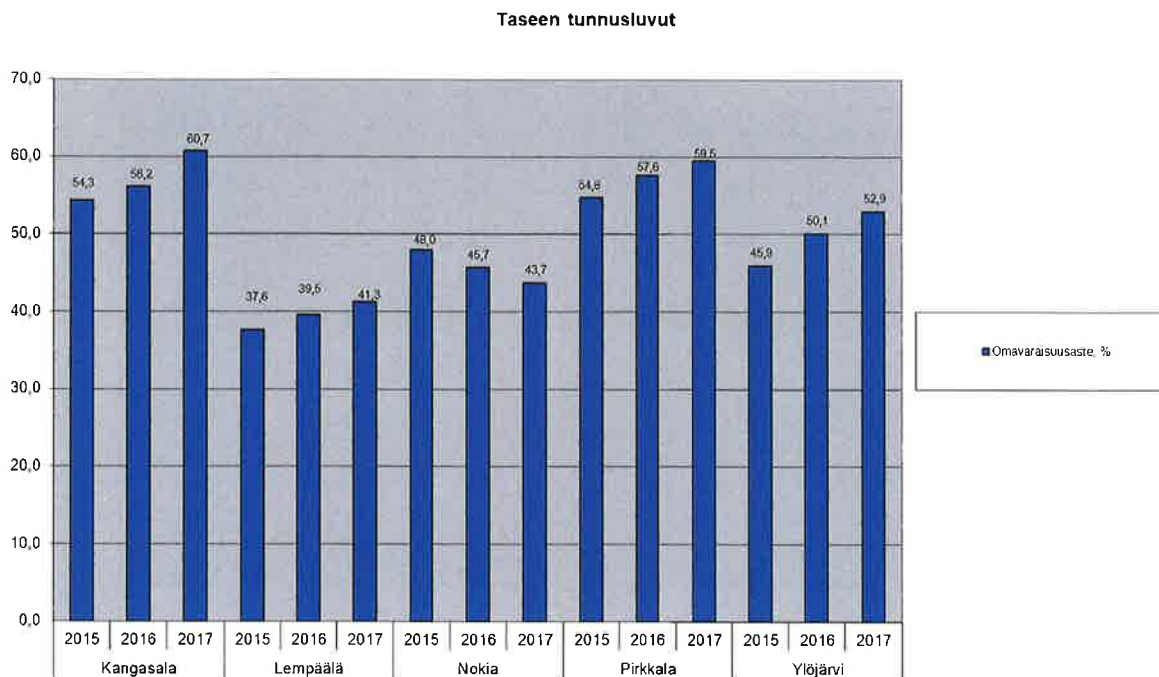
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Nokialla tunnusluku putosi vuonna 2017 jälleen alle 1:n, ollen 0,9 (2016: 1,1). Nokian tunnusluku oli ympäristökunnista heikoin vuonna 2017. Ympäristökuntien paras tunnusluku oli Kangasalla, jossa se oli 2,1.

TASEEN TUNNUSLUKUJA:

Kaavio 6. Omavaraisuusaste. Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2015–2017



Omavaraisuusaste, %

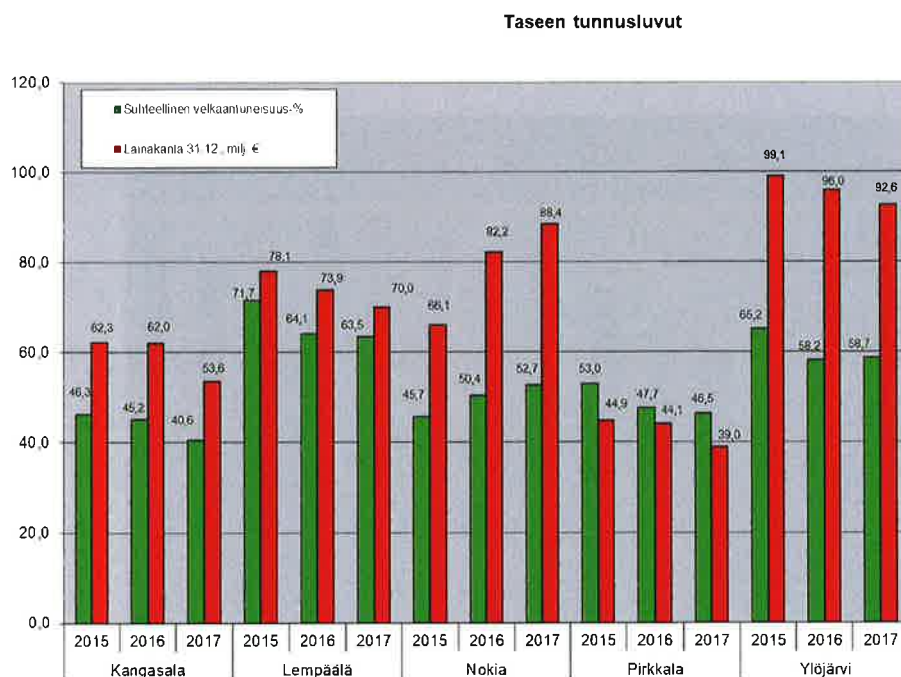
$$= 100 \cdot (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa kuntien vakavaraisuusastetta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä pienempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävää velkarasitetta.

Vuoden 2016 tapaan omavaraisuusastetta kuvaava tunnusluku heikkeni edellisestä vuodesta ainoastaan Nokialla. Nokian kaupungin omavaraisuusasteen tunnusluku putosi 45,7 %:sta 43,7 %:iin (2015: 48,0). Lempäälässä tunnusluku oli heikoin, mutta siellä tunnusluku saatiin kammettua yli 40 %:n, ollen 41,3 (2016: 39,5 %).

Parhaat ympäristökuntien tunnusluvut vuonna 2017 olivat Kangasalla (60,7 %) ja Pirkkalassa (59,5 %).

Kaavio 7. Suhteellinen velkaantuneisuus, % ja lainakanta 31.12., milj. €. Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2015–2017



Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \cdot (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo- ja rahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin noin 30 %.

Nokiassa suhteellisen velkaantuneisuuden määrä jatkoi nousuaan, ollen 52,7 % (2016: 50,4 %; 2015: 45,7 %; 2014: 39,0 %; 2013: 38,0 %).

Tässä tunnuslukukategoriassa ympäristökuntien paras tunnusluku vuonna 2017 oli Kangasalla, jossa se oli 40,6 %. Kehnoimman tunnusluvun titteliä kantaa edelleen Lempäälä (2017: 63,5 %; 2016: 64,1 %).

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$$

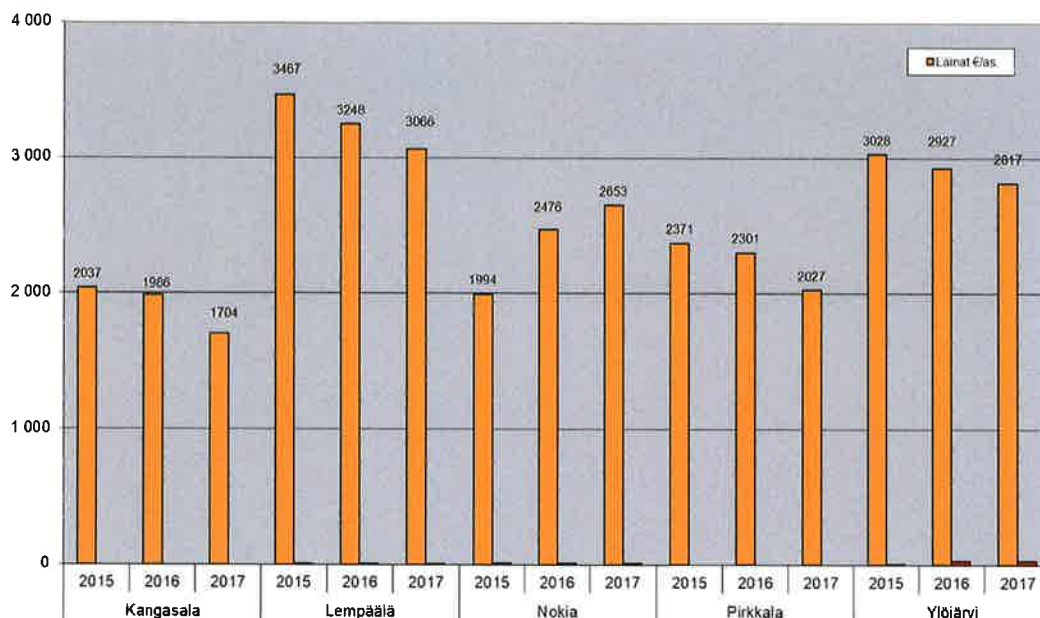
Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Vuoden 2016 tapaan lainakanta suureni Tampereen ympäristökunnista ainoastaan Nokiassa, jossa lainakanta suureni 82,2 milj. eurosta 88,4 milj. euroon. Pienin lainakanta on edelleen Pirkkalassa, jossa menttiin alle 40 miljoonan euron lainakannan (2017: 39,0 milj. euroa; 2016: 44,1 milj. euroa). Suurin lainakanta on Ylöjärvellä (2017: 92,6 milj. euroa; 2016: 96,0 milj. euroa).

Kaavio 8. Lainat, €/asukas.

Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2015–2017

Taseen tunnusluvut



Lainat, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

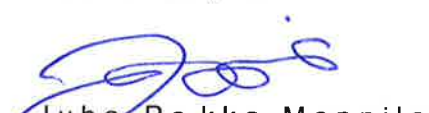
Asukaskohtainen lainamäärä jatkaa hurjaa kasvuaan Nokialla, muissa Tampereen ympäristökunnissa asukaskohtainen lainamäärä putosi vuoden 2016 tapaan. Nokialla kasvua oli 177 euroa asukasta kohden (2017: 2 653 €/asukas; 2016: 2 476 €/asukas; 2015: 1 994 €/asukas ja 2014: 1 398 €/asukas). Kolmessa vuodessa asukaskohtainen lainamäärä on lähes tuplaantunut!

Ainoastaan Lempäälässä (3 066 €/asukas) tunnusluku oli vuonna 2017 yli 3 000 euroa.

Nokialla, 23. päivänä toukokuuta 2018


Reino Ojala
puheenjohtaja


Tuula Jokinen


Juha-Pekka Mannila


Pauli Schadrin


Elina Kivimäki


Sari Roivas


Juha Toivainen
varapuheenjohtaja